

[äänite alkaa]

Haastattelija 2 [00:00:00]: On itsestään selvää, että haluamme tarjota nuorillemme hyvän elämän eväät. Miksi se on sitten niin vaikeaa? Millä tavalla nuorisolain ohjaus- ja palveluverkostot voivat osaltaan olla tukemassa yhteistyötä nuorten hyvän elämän saavuttamiseksi? Tässä podcastissa keskustellaan aiheesta nuorten ohjaus- ja palveluverkoston ympärillä. Tavoitteenamme on, että jokaisen podcast-jakson jälkeen kuulija olisi saanut selkeitä ja toteutettavissa olevia ideoita omaan verkostotyöhönsä. Otamme mielellämme vastaan myös palautetta ja podcastiin sisältöideoita. Niitä voi antaa ysipykälän nettisivulla www.kuntaliitto.fi/ysipykala.

Haastattelija 1 [00:00:40]: Hyvää päivää, kaikki kuulijat. Minä olen Marja Pulkkinen ja kanssani haastattelemassa myös Heta Malinen. Haluamme toivottaa kuulijamme tervetulleeksi kevään viimeiseen eli viidenteen podcastiin. Vieraanamme meillä täällä tänään ovat nuorisopalveluiden päällikkö Anu Puro Järvenpään kaupungilta. Tervetuloa, Anu.

Puhuja 1 [00:00:59]: Kiitoksia.

Haastattelija 1 [00:00:59]: Nuorisotyön aluekoordinaattori Antti Korhonen Virtain kaupungilta. Tervetuloa Antille.

Puhuja 2 [00:01:05]: Hei vaan. Kiitos.

Haastattelija 2 [00:01:07]: Ennen kuin meidän vieraat pääsevät ääneen, kuuntelijoillemme tiedoksi, että tämä podcast-jakso on jaettu kahteen osaan.

Haastattelija 1 [00:01:13]: Minulla on alkuun pieni intro. Ennen kuin mennään tämän päivän ja tämänkertaisen podcast-jaksomme lyhyeen esittelyyn, niin haluan vapauttaa vastuusta meidät haastattelijat ja vieraamme. Kuuntelijat siis, älkää tehkö näitä asioita kotona ja varsinkaan ottako puheitamme raadollisen kirjaimellisesti. Tämän jakson tarkoitus ei ole siis ohjeistaa ketään, vaan haluamme hieman tuulettaa ajatuksiamme ja hullutella, ja toivomme, että myös kuulijamme voisivat podcastin jälkeen tehdä samoin. Tämän jakson

jälkeen ainoa asia, mitä toivomme jäävän teidän mieleenne, on toivon tunne. Toivo, vahva sana ja vahva tunne.

Haastattelija 2 [00:01:59]: No niin! Kuinkas hullua porukkaa meillä onkaan tänään koolla? Se selviää nyt. Anu, mitä ajattelet, että tekisit aivan uudella tavalla tai mitä ajatuksia sinulla herää, jos sinulle annettaisiin tyhjä taulu, siihen väripaletti ja pensseli ja saisit maalata siihen kankaalle monialaisesta verkostotyöstä sellaisen kuva- ja toimintamallin kuin sinä itse haluaisit?

Puhuja 1 [00:02:32]: Oi voi, minulla olisi järjettömän iso suti. Minulla ei olisi kyllä piiperrystä tippaakaan. Minä ajattelen, että merkityksellisintä ja tärkeintä on se, mitä siellä oikeasti niiden nuorten, lasten ja perheiden kanssa tehdään. Meidän kaikkien muiden pitäisi vain ja ainoastaan keskittyä tukemaan sitä ihan oikeaa työtä, mitä kentällä tehdään, ja unohtaa semmoinen linjamaisuus. Minä haluaisin, että se olisi semmoista elävää – ja enemmän vuorovaikutuksellista, enemmän niiden osallisten kuulemista ja mukana olemista. Uskottaisiin enemmän siihen, että ihmisillä on kyky ratkaista ihan itse omia asioitansa.

Haastattelija 2 [00:03:23]: Entäs Antti, jatkatko tuosta? Minkälainen sinun maalauksesi olisi?

Puhuja 2 [00:03:28]: Minua harmitti se, että sanoit "verkostotyöhön" tai mikä se sana oli, kun rupesin miettimään, että mitenäs lasketaan asuntolainojen korkoja tai muuta tässä ensimmäisenä henkilökohtaisella tasolla... Mutta minä lähtisin niinkin pienestä asiasta kuin että toisin inhimillisyyttä ja ihmisyyttä enemmän siihen verkostotyöhön ja kohtaamiseen nuorten, lasten, perheiden ja kaikkien osalta, mitä Anukin sanoi. Minä ajattelen, että siihen liittyy se, että ratkaisisin ongelmaa, missä meillä on palvelut, jotka eivät kykene kantamaan tällä hetkellä sitä taakkaa tai ratkaisemaan niitä asioita, mitä pitäisi ratkaista. Ottaisin sanan "yhteisö" vahvemmin mukaan kuin pelkästään "ammatillinen verkosto" tai "lakisääteiset tekijät".

Haastattelija 2 [00:04:33]: Niin, tai minusta tuo on hyvä näkökulma, että palvelut eivät vedä – minä olen tätä pohtinut aika paljon, että miksi me ajattelemme aina sitä, että meidän pitää ratkoa niitä ongelmia. Lähdetään siihen keskusteluun, että mikä meillä on huonosti, mitä tarvii korjata, kun niinkin päin olisi kiva keskustella, että mikä meillä toimii tosi hyvin, mikä meillä vetää ja millä me tuotamme sitä semmoista hyvinvointia ja sitä hyvää puhetta ja sitä positiivista. Nythän paljon keskitytään juuri tähän, että mietitään, että nuorilla on mielenterveysongelmia, perheillä on tiukkaa rahasta ja olisi kiva, että asuntolainan korotkin

laskisivat. Mutta mikä siellä on hyvin niissä perheissä? Ehkä myös tämän haluaisin lisätä siihen minun taideteokseeni.

Puhuja 2 [00:05:25]: Joo. Jos saan jatkaa vielä tuohon, mitä Anu, tai mitä sinä sanotkin, niin juuri se, että kyllähän tällöinen verkostotyö hyvin pitkälti painottuu niiden ongelmien ratkaisemiseen, ainakin tässä omassa työnsarassa nuorten parissa. Katsotaan, olipa se kouluterveyskyselyä tai olipa se mitä tahansa dataa siitä, että mikä on ongelma ja mihinkä puututaan. Kun ajattelee, että koko Suomen laajuisesti ja olipa se sitten ministeriön tasolla tai ministerien tasolla puheessa nuoret, että ne on ongelma, haaste tai muu, tai alueellisella tasolla, niin palveluita pyritään järjestämään siihen, että ne kohdennetaan oikein. Ylipäänsä se ennaltaehkäisevyyden sana koko verkostotyön lähtökohtana on semmoinen, mikä minun mielestäni sieltä puuttuu. Sitten on kuitenkin sekin puoli, tämä mantra, mitä hoetaan A-studiota myöten, että suuri osa nuorista voi hyvin.

Haastattelija 2 [00:06:29]: Minä mietin just tuota ihan samaa taustaa, että kenenpä puhe ei ala sillä. [nauravat 00:06:32]

Puhuja 2 [00:06:35]: Niin, suurin osa nuorista voi hyvin. Mutta kysymys on ehkä enemmän siitä, miten verkosto tai esimerkiksi monialainen verkostotyö järjestäytyy sillä lailla, että he voisivat jatkossakin vielä hyvin, eikä sitten korjaisi asioita tai pyrkisi ratkaisemaan ongelmia, kun niitä ilmenee. Siinä on, nyt kun saa tuulettaa, niin saa käyttää tällöistä ilmaisua kuin märkä uni siinä, että mitä se verkostotyö parhaillaan voisi olla. [nauraa 00:07:03] Sitten, niin kuin sanoin, niin minusta tuntuu, että meillä on ammattilaisia yleensä verkostoissa pöytien ääressä, jotka puhuvat tavallaan siitä omasta ammattivitekehuksesta lähtöisesti. Klassinen esimerkki on se, että puhutaan joko oppilaasta, potilaasta tai nuorista tai mitenkä tahansa näin. Sitten haetaan yhteisiä tavoitteita ilman, että löytyy tavallaan sitä yhteistä kieltäkään välttämättä.

Minulla on semmoinen kokemus, että teimme hiljattain semmoisen isomman seminaarin, missä kokoonnuttiin teeman "nuorten hyvä elämä" alle – ja monialainen porukka nimenomaan. Pohdittiin ja lähtökohtana oli se, että ei puhuta tavoitteista, ammatillisista tavoitteista tai muusta, vaan puhutaan siitä, että miten luodaan tai mitä on nuorten hyvä elämä ylipäänsä. En sano sitä, että me ratkaisimme, mitä on nuorten hyvä elämä, mutta minkä se antoi tilaan, niin oli se että me ymmärsimme, että me puhumme kaikki vähän eri tavalla, mutta kuitenkin samalla tavoitteella. Opettaja miettii koulumenestystä ja nuorisotyöntekijä miettii hyvinvointia, osallisuutta, mitä tahansa – osallisuuden kokemusta esimerkiksi ja sitä, onko se nuori, olipa se sitten voimaantunut, olipa se sitten innokas tai iloinen tai mitä tahansa... Kaikilla on se oma sektorinsa siinä tavoitteessa, mutta sitten kun

se avataan vähän vielä isommaksi, että no mitä se on se hyvä elämä nyt ja tulevaisuudessa, niin aletaan puhumaan ehkä niistä puitteista. Sellaisena alkuraapaisuna, minä toisin sitä keskustelua esimerkiksi verkostotyöhön enemmän, että puhukaapa ihan vaan siitä, että mitä on teidän mielestänne nuorelle hyvä elämä?

Puhuja 1 [00:09:00]: Minä myös liitän siihen ehkä sellaisen arvokeskustelun. Minä ajattelen taas ehkä niin päin, että tämmöinen yli 50-vuotias muikki ei paljon ratkaise sitä, mikä on nuorten hyvä elämä. Mistä hitosta minä sen tiedän, mikä on nuorten hyvä elämä? Se asia tavallaan pitäisi tulla sieltä nuorilta itseltään tai perheiltä itseltään. Ehkä se osallisuus – sitä minä tuossa meinasin, että ihmiset ratkovat itse omia asioitaan. Sen osallisuuden pitäisi olla vielä jotenkin syvemmällä siellä meidän, ja nimenomaan niissä verkostoissa. Meidän on ihan turha piirtää jotain prosessikaavioita ja mieltiä, että nuori tulee palveluun ja nuori haluaa sitä tai nuori haluaa tuota. Meidän pitäisi olla paljon avoimempia sille, että palvelut eivät voi olla tai meidän toimintamme ei voi olla niin jäykkää, että jos se nuori ei noudata meidän sääntöjämme, niin hupsista heijakkaa, sehän tipahtaa täältä pihalle. Sitten me mietitään, että no miten me nyt rakennetaan tämä prosessi. Meidän pitäisi vaan kysyä siltä nuorelta, että moro, mitä kuuluu, ja antaa sen nuoren kertoa. Tälläkin on muuten uusi hieno nimi, tämä on systeemistä, minä olen jotenkin niin... [nauraa 00:10:16]

Haastattelija 2 [00:10:17]: Uusi käsite.

Puhuja 1 [00:10:18]: Ihan uusi käsite, että ihminen itse voisi tietää, mistä se hyötyy.

Haastattelija 1 [00:10:23]: Mutta sanokaa nyt, kuulinko minä nyt jotenkin teitä oikein, että tulemmeko me siihen tulokseen tässä keskustelussa, että... Olemmeko me tehneet järjestelmän, julkisen palvelujärjestelmän, joka tuottaa itsessään jo pahoinvointia, tai se järjestelmä tuottaa lisää tarpeita saada järjestelmän palveluita? Eli puhuitteko te siitä, että se yhteisöllisyys ja semmoinen organisoitumpi yhteiselo ja läsnäolo onkin se tärkeämpi asia, mitä pitäisi tehdä? Että asuinalueet, perheet olisivat enemmän...

Puhuja 2 [00:11:02]: No minä... Tänään oli muuten Ylellä uutinen, missä pystyi katsomaan Kelan tukia asuinaluepostikoodin mukaan. Minä rupesin heti skannaamaan lähialueita [nauraa 00:11:12] että kertyykö pahoinvointi sinne, missä ajatellaan että... Tai pahoinvointi, mutta siis tukien saanti. En minä usko, Marja, että se ihan noin suora linja on. Mutta minä ajattelen sitä, että mitkä ikinä ja mitä ikinä tarkoitusta varten ne rakenteet ovat, niin ne pystyvät tällä hetkellä vastaamaan vain pahoinvointiin ja siihenkin ehkä vähän

puutteellisesti. Minä olen miettinyt, teen siis Virtain kaupungilla nuorisokeskus Marttisessa paljon kansainvälistä nuorisotyötä. Ajattelen, että tuolla Brittiläissä on kävelty hyvin pitkään jo siihen suuntaan, että ennaltaehkäisevästä mennään pelkästään kohdennettuun, järjestelmissä ja muissa. Irlannissa on esimerkiksi jo, tämä jäi tosi elävästi sieltä mieleen, missä ei puhutakaan enää edes korjaavasta työstä, vaan tämmöisestä lesser harm -mallista, eli siis vähemmän vahingon malli. Mitä enemmän nuori saadaan kadulta pois aktiviteetteihin, niin sitä vähemmän se on pahan teossa -tyyppisesti, että siihen kohdentuu se raha. Mutta kyllä hirveän... No, ei karata sinne, mutta ajattelen, että kirves on jo kaivon heitetty siinä vaiheessa, että mitä varten esimerkiksi nuorisotyö perusolemukseltaan, peruseetokseltaan on olemassa näissä verkostoissa tai ylipäättänsä suhteessa nuoriin. Eihän se ole palveluna tai kunnallisena toimintana korjaamassa pahoinvointia, vaan edistämässä hyvinvointia. Lähtökohtaisesti ja eetokseltaan ja sitä kohtaavaa, mitä Anu sanoi, ja "mitä kuuluu" ja näin. Ne palvelut ja tämä rakenne, mikä meillä on, niin ehkä sellainen karrikoitu ajatus on, että se tällä hetkellä – pyrki mihin pyrki – niin minun mielestäni se pystyy korkeintaan sammuttamaan osan tulipaloista sen sijaan, että kouluttaisi, että mitenkä niitä ei syty ollenkaan.

Puhuja 1 [00:13:20]: Niin, onhan siitä huolestuttavia viitteitä olemassa, että mennään sellaiseen suuntaan. Itse henkilökohtaisesti ajattelen, että meidän mielenterveyspuheemme on minua huolestuttavaa, koska se keskittyy mielenterveyden parantamiseen. Niitä ihan tavallisia asioita, joita pitäisi kuulua jokaisen ihmisen elämään, niin jos niitä olisi, niin ei tarvittaisi mielenterveyspalveluita. Meillä olisi ihan tavallisia asioita. Toki mieli särkyä, välillä tarvitaan erilaista apua tai varhaista tukea tai muuta. Mutta minusta ihan hirveästi lähdetään sellaisesta diagnosoimisesta, siitä reaktiivisuudesta ja just semmoisesta tulipalojen sammuttamisesta. Minusta esimerkiksi, mitä sinä Marja tuossa alussa sanoit tai kysyit, että ollaanko menty tämmöiseen tietynlaiseen korjaavaan... Kyllä minä ajattelen, että niin menestyksekkäs ja niin itselle rakas kuin etsivä nuorisotyö onkin, niin minusta se lähtökohta, että on kehitetty palvelu, joka ohjaa ihmisiä palveluun, niin onhan siinä nyt jotain pikkasen hassua, jos nyt näin saisi sanoa. On rakennettu niin haasteellinen palvelujärjestelmä, että nuoret aikuiset eivät selviydy siitä meidän palvelujärjestelmästäme. Palatakseni siihen ihan ensimmäiseen, että mitä pitäisi tehdä isolla pensselillä, niin jos ensin purettaisiin ja sitten maalattaisiin vähän uutta. Siinäkin olisi puolensa joskus uskaltaa radikaalisti hullutellen ehkä hieman tarkastella [nauraa 00:15:12] mitä ollaan oikeasti tekemässä ja mihin näitä asioita ollaan viemässä.

Haastattelija 2 [00:15:17]: No mitä sitten ajattelet käytännössä tästä, että mitä voitaisiin tehdä, jotta se työskentely siirtyisi juuri niistä tulipalojen sammuttamisesta tai siitä, että meillä on niitä palveluja nimenomaan siihen korjaavaan työhön – niin sitten tästä tämmöisestä ehkäisevästä näkökulmasta, siihen ennakoitavuuteen? Jotta meillä sitten se

hyvinvointipuhe lisääntyisi. Mitä me voisimme tehdä sen eteen, että saataisiin sitä hyvinvointipuhetta enemmän kuuluviin?

Puhuja 1 [00:15:52]: Odotas, minä katson kristallipallostani. [nauravat 00:15:53]

Puhuja 2 [00:15:56]: Täällä minä olen...

Haastattelija 1 [00:15:56]: Anu rupeaa guruksi.

Puhuja 2 [00:15:56]: Minä meinasin huikata, että täällä minä olen, kristallipallo. Minä voin kertoa. [nauraa 00:16:03]

Haastattelija 2 [00:16:02]: No niin, ole hyvä, kristallipallo!

Puhuja 2 [00:16:05]: Ei vainkaan. No semmoinen lohdullinen ajatus, että kyllähän meillä paperilla on asioita, mitkä... Tai nimenomaan paperilla on asioita, mitkä pyrkii...

Puhuja 1 [00:16:17]: Strategioita, ohjelmia.

Puhuja 2 [00:16:19]: Strategioita on ja Vanupo on... No sisällöistä viis, mutta siis yritystä siihen on. Mutta ne eivät oikein linkity tai kiinnity mihinkään. Tai minä ajattelen, että esimerkiksi nuorisotyön puolella varmaan – Anu katselee isomman kaupungin näkökulmasta ehkä eheämpää kokonaisuutta – mutta jos minä ajattelen pieniä kuntia ja muita, niin kyllähän nuorisotyö edelleen aika paljon painottuu siihen – ja nimenomaan ehkäisevä perusnuorisotyö, ja myöskin kohdennetusti rahoitetut etsivä työ ja muut – että ne suunnittelevat yhtä vuotta. Tavallaan se on se vuosikellon pyöräytys kaikkienensa. Sitten yksi sellainen, kun strategioista puhutaan, niin nyt kun hyvinvointialueet tulivat, niin hyvinvointisuunnitelmiaan päivitettiin paljon kunnissa. Kyllä nuorisotyöllä oli valtava taistelu, ja isossa osassa kuntia, ajattelin, että Pirkanmaalla se ei toteutunut hyvin... Ylipäättänsä siellä hyvinvointisuunnitelmissa nuorisotyö näkyy jollakin tavalla.

Haastattelija 1 [00:17:16]: Se on totta.

Puhuja 2 [00:17:18]: Se jäi ihan... Se on tämä tunnettavuusongelma, tunnettavuus ja sen nostaminen, että kukapa kissan hännän nostaisi tämän meidän työnsaramme osalta... Muutenkin siinä monialaisessa ammatillisuudessa, että minusta tuntuu, että jos niitä eri tasoilla tehdään niitä strategioita, niin ne ei kiinnity toisiinsa ihan hirvittävästi. Yksi hyvä sellainen, tai... Visioita tarvitaan, tulevaisuuden suunnittelua tarvitaan ja sitä, että missä kunta, yhteisö tai meidän nuoremme haluaisivat olla viiden vuoden tai kymmenen vuoden päästä. Sitä tulevaisuusajattelua minä toisin ehkä. Sekin on trendisana, mutta siis sellainen sama kuin podcastiin, että hulluutta pikkisen mukaan siihen, että missä me haluaisimme tulevaisuustötteröissämme olla sitten näiden asioiden kanssa.

Puhuja 1 [00:18:12]: Tai just emme ehkä halua olla tötteröissä.

Puhuja 2 [00:18:12]: Tietäen, että tällaisia asioita vaikuttaa ja tällaiset asiat tulee. Mutta semmoinen konkreettinen esimerkki tästä, että me nimenomaan tuota seminaariamme, mihin äsken viittasin, tämä Nuoret, hyvä elämä ja tulevaisuus -seminaari tuossa alkukeväästä... Siellä meillä oli siis puolet osallistujista kunnallisen puolen monialaisen yhteistyön tyyppisiä, kuka ikinä kokikaan, että nuorten hyvän elämän tuottaminen kuuluu heille, ja puolet oli sitten hyvinvointialueen väkeä, joka samalla motiivilla on myöskin paikalla. Yhteistä siellä löydettiin ja haettiin ja näin, mutta sitten kun ruvettiin puhumaan ja viitattiin, just oli Vanupoki tullut ulos ja myöskin monialainen yhteistyö siellä painottui... Minä olin niin iloinen, että hitto, viime viikolla tuli tämä dokkari ulos ja nyt me saadaan ekana läväyttää tästä mustattuna tai siis huomiokynällä vedettynä ne kohdat, missä monialaisuutta nostetaan ja annetaan aseita siihen, minkä takia tämä on tärkeää ja nuorisolakia, ja näin. Niin sitten kun suora keskustelu oli hyvinvointialueen kanssa asiasta, että millä tavalla tämä dokkari vaikuttaa esimerkiksi teidän lasten, nuorten ja perheiden toimintalaan, tai toimintalinja, mikä se siellä on, niin kyllä se vastaus oli aika lailla, että "Eeei tämä ole se... Meillä on aluehallinto, joka tekee omat strategiansa." Eli se valtion tasolta tuleva ei kiinnity siihen alueen tasolle tulevaan, ja jos se kiinnittyy jollain tavalla kunnan tasolla olevaan, niin ne eivät sitten kommunikoi keskenään kuitenkaan.

Puhuja 1 [00:19:47]: Niin ja miten se kiinnittyy sitten sinne arkeen, miten se realisoituu ja jalkautuu teoiksi.

Puhuja 2 [00:19:54]: Kyllä.

Puhuja 1 [00:19:54]: Ja jotenkin kiteytyy siinä sen yhden ihmisen kanssa tapahtuvassa kohtaamisessa, niin se on mielestäni oleellista. Minä kaipaankin tähän lisäksi myöskin sellaista arvokeskustelua siitä, että mitä me oikeasti arvotamme, mitkä ovat niitä asioita, mitä me halutaan, että meidän nuorten... Nimenomaan ehkä se tulevaisuusvisio, joo, mutta siihen liittyy jotenkin arvot. Nyt me puhutaan ihan hirveästi siitä koulutuksesta, ja se koulutuspolku ja akateeminen koulutus on jotenkin nostettu. Se on jo itseisarvo kohta se, että me luomme sellaisia. Mutta en minä tiedä, onko se sitten reilua kaikkia kohtaan, että me luomme tämmöisiä tietynlaisia narratiiveja, joita pitää toteuttaa. Siinä on osallisuus aika kapealla siinä kohtaa, mitä minä itse toivon, ja sitä arvoa sille... Nuoruus itsessään on arvo, ja ne kaikki sen nuoruuden kehitystehtävät ja miten me annetaan sille tilaa ja sille nuorten luovuudelle itsessään ja sille semmoiselle...

Haastattelija 1 [00:21:11]: Tilaa ja aikaa.

Puhuja 1 [00:21:12]: Tilaa ja aikaa heille. Minä pelkään tosi paljon tällä hetkellä sitä, että me kuorrutamme ja luomme hirveätä painetta sinne ja millainen pitää olla, kun maailma tekee sen kyllä ihan muutenkin jo meidän puolestamme. Sitä ei tarvitsisi lisätä yhtään.

Haastattelija 1 [00:21:28]: Kun mietin sitä laatua, mitä Heta kysyi, että laatutyössähän on periaatteessa... Minä mietin sitä ennakoitavuutta, että voisiko se lähteä myös semmoisten, että meidän pitäisi myöntää, että meillä on näitä prosesseja. Meidän pitäisi uskaltaa katsoa niitä meidän prosessejamme eri toimialoilla. Sitä kautta me voisimme nähdä, mikä siinä prosessissa toimii ja mikä ei. Sitten saataisiin sitä painopistettä sinne ennakoitavuuteen. Kuulostaako tämä ihan kauhealta hallinnon kieleltä? Saatteko te prosessista kiinni? Vaikka etsivän nuorisotyön prosessi.

Puhuja 2 [00:22:04]: Tai mitä jos ne antaisivat sen prosessin arvioitavaksi niille asiakkaille? Oikeasti.

Haastattelija 1 [00:22:10]: Tai käytäisiin yhteistä kansalaispaneelia.

Puhuja 1 [00:22:13]: Oikeasti: miten sinä koet, että miten tulet kuulluksi, miten tämä asia sinua palvelee? No etsivä työ on varmaan tosi kiva esimerkki, koska siellähän sovari-mittarin mukaan aika hyvää palautetta saa joka tapauksessa. Mutta sitten jos ajatellaan...

Haastattelija 1 [00:22:30]: Mielenterveyspalveluja...

Puhuja 1 [00:22:30]: ...mielenterveyspalvelut, tämmöiset nuorisoasemat, tämän tyyppiset.

Haastattelija 1 [00:22:34]: Kouluahdistus, mistä se tulee?

Puhuja 1 [00:22:36]: Nimenomaan kuraattoripalvelut, ne näkyvät vaikka kouluterveyskyselyssä, että nuoret arvioivat, että se saavutettavuus on vähän heikentynyt. Tämmöisiä. Me ikään kuin tuotamme sitä puhetta koko ajan, että näitä asioita pitää olla ja nuorten pitää päästä kuraattorille ja nuorten pitää saada tätä ja tätä. Sitten se kokemus nuorella onkin, että en minä saakaan, että nyt minä varmaan voin huonosti. Niin mitä jos sille nuorelle kertoisikin, että "aa, vitsi, sä pelaat fudista tai käyt nuorisotalolla" tai "oi, sulla on kiva perhe ja mukavat frendit", "hei, sähän voit varmaan aika kivasti". Niitä ihan tavallisia asioita, jotenkin en jaksa olla tuputtamatta täällä.

Haastattelija 2 [00:23:18]: Tässä tapahtuu sellainen narratiivin muutos ihan täysin. Se tulokulma on toisenlainen.

Haastattelija 1 [00:23:23]: Kyllä.

Puhuja 2 [00:23:23]: Minä mietin sitä tässä mittaamisessa ja laadun mittaamisessa, niin se, että nuori itse kertoo sen, tai tavallaan että miten se mittaaminen hyödyttää sitä nuorta itseään... Totta kai laatua kehittämällähän nuoret saa parempaa palvelua ja ihmiset ylipäätänsäkin. Mutta minä mietin sitä, että haastavaahan... Minä otan nyt hampaisiin ihan tämän nuorten ohjaus- ja palveluverkostonkin, mikä on lakisääteistä.

Puhuja 1 [00:23:50]: Aika hurja, aika hurja!

Haastattelija 1 [00:23:52]: Antti on todella uskallisen rohkea. [naurua 00:23:54]

Puhuja 2 [00:23:54]: Minä olen vapailla töistä. [nauravat 00:23:57] Ei, mutta siis kyllähän siinäkin oli elementti, mikä... Kun lakisääteisesti semmoinen asia tulee, niin eihän se

hirveästi piitannut siitä, minkälaisia toimivia tai toimimattomia verkostoja on olemassa jo kunnissa. Sitten vielä hyvinvointialueen soppa siihen sekaan perhekeskuksineen ja muine tämmöisineen, mitkä työskentelevät... Siinä on aika paljon käytetty energiaa siihen, että miten määritellään se, että nämä lakisäätöiset asiat toimivat, sen sijaan että on käytetty aikaa siihen, että toimitaan nuorten eduksi. Totta kai sekin on prosessi ja sekin ottaa aikaa. Mutta siksi tätä sanon, että ajattelen, että jos minä katselen nyt tässä Orivedellä kotona ulos ikkunasta ja mietin, että tuolla niitä nuoria vipeltää jossain kannon nokalta toiselle... Niin kyllähän heitä hyödyttävät ratkaisut ovat kuitenkin aika paikallisia varmaan, ja yhteisökeskeisiä ja siitä lähtöisin. Kyllähän siihen pitää luottaa, että ne ihmiset, jotka siellä tekevät sitä työtä, niin he tietäisivät. Tavallaan tämä sama kysymys siitä, että miten isolla pensselillä tätä tekisit. Jos kävelet tuonne Oriveden nuorisotalolle ja siellä Jenni ja Mia ottavat sinut vastaan, ja kun niiltä kysyy, että mitäs tähän nyt pitäisi järjestää, että tämä porukka... Että näyttää vähän, että tässä on tällainen ilmiö, että olisi se ongelma tai oli se ennaltaehkäistävä tai olipa se mikä tahansa muu. Kyllähän niillä on hyvin täsmävastaukset varmasti, ja sama juttu muissakin ammatillisissa ryhmissä.

Minun mielestäni meillä on... Se voi olla sitä, että me olemme toisaalta, ainakin tämä nuorisotyö, niin se on kovin arkaa ottamaan vastuuta ja niin kuin kissan hännän nostoa ja kutsumaan niitä pöytiä ja pistämään pystyyn. Mutta myöskin se palvelurakenne tekee sen, että me olemme aika hyviä menemään niiden palvelurakenteiden taakse, että mikä on minun tonttiani ja mikä ei ole minun tonttiani ja mihinkä minulla riittää työaikaa ja mihinkä ei. Sitten tulevat resurssit kysymykseksi, ja mennäänpä siihen ja aletaan keskustelemaan hallituspolitiikasta ja muusta tässä, mutta...

Haastattelija 2 [00:26:03]: Ei nyt niin hulluja olla.

Puhuja 2 [00:26:04]: Lähtökohtaisesti mehän tiedämme... Tämä on vähän tällainen latteuskin jopa sanoa, mutta eihän se nyt hyvänen aika ole muuta kuin perusasioita. Hyvää, laadukasta kohtaamista, ihmisyyttä ja...

Haastattelija 1 [00:26:18]: Vuoropuhelua.

Puhuja 2 [00:26:20]: Vuoropuhelua, osallisuutta, osallisuuden kokemusta nuorella nimenomaan, ei sitä järjestettyä osallisuutta, ja mikä tuottaa sitä hyvinvointia ja mikä tuottaa sitä, että nuori pärjää ja nuoret pärjäävät ja ihmiset pärjäävät ylipäänsäkin. Taas se iso pensseli. En osaa sanoa sen tarkemmin, mitkä siellä rakenteissa tai mitkä ne rakenteet

ovat, tai ammatillisuudessa tai missä tahansa tämmöisessä on, mikä sitä pistää liekaan, että se toteutuisi parhaalla mahdollisella tavalla. Että osaajat – tai vaikka ei osaisikaan, vaikka se olisi vapaaehtoisvoimin tehtyä tai kolmannella sektorilla tehtyä tai mitä tahansa, niin... [päällekkäin puhumista 00:27:08] Ne perusasiat tuntuvat haastavalta.

Puhuja 1 [00:27:08]: Hiipuuko meillä vähän rohkeus siinä?

Haastattelija 2 [00:27:10]: Joo, minä mietin myös tuota.

Puhuja 1 [00:27:10]: Hiipuuko se vähän, että... Tänä päivänä jotenkin, kun sinäkin puhut tuosta, että kun nuorisotyö ei itse nosta sitä omaa kissan häntäänsä. Olen miettinyt sitä ihan samaa. Mutta mitä jos sitten nostaakin, niin sitten joku tulee ja ei ollakaan niin lakisääteistä ja ei ole velvoittavaa ja sitten... Ei mennä siihen rahaan. Ei Virrat, Järvenpää, niin ei puhuta siitä. [nauravat 00:27:39] Jokainen voi katsoa, mitkä olivat ylijäämät. Mutta semmoinen rohkeus astua ulos siitä vallalla olevasta, mikä ehkä on vähän professiota ja on vähän rakennetta ja on vähän kaikenlaista prosessia ja muuta. Astuisi niistä ulos ja sanoisi, että "Nyt kiitos, riittää. Haluan puhua vain tästä yhden nuoren kohtaamisesta, perustoiminnasta ja nuoren osallisuudesta, ja nyt tehdään niitä kerhoja ja avoimia ja vaan olla möllötellään" eikä tarvitse tehdä mitään, millä ratkaistaan mitään ongelmaa. Koska kyllähän sitten huudellaan nuorisotyötä apuun, kun "odota kun nuoret ajaa mopolla ja se vähän häiritsee" tai he kokoontuvat kauppakeskukseen syljeksimään ja roskaamaan ja pitää kovaa meteliä. Niin kyllähän meitä sitten kaipailaan tekemään niitä hommia, mitkä eivät oikeasti minun mielestäni edes nuorisotyölle lähtökohtaisesti kuulu. Tai en minä tiedä, pitäisikö ostaa mopo ja lähteä ajelemaan tonne niitten perään ja huudella, että "nyt, pojat ja tytöt!"

Puhuja 2 [00:28:49]: Pitäisi ja kamera mukaan, mutta ei Virroilla ole muuten kauppakeskusta. Se on ongelmallinen meille, että me ei voida sinne mennä. [nauravat 00:28:57]

Puhuja 1 [00:28:58]: Voi hemmetti.

Haastattelija 1 [00:28:59]: Te menette urheilukentälle.

Puhuja 2 [00:29:01]: Ei mutta...

Puhuja 1 [00:28:59]: Olette siinä S-marketin kulmilla.

Puhuja 2 [00:29:04]: Niin, S-market. No, siinä syleskellään.

Haastattelija 1 [00:29:06]: Kiitos kuuntelijoillemme. Tähän päättyy podcastimme viidennen jakson ensimmäinen osa. Voit jatkaa kuuntelua toisen osan äärellä.

[äänite päättyy]